

מטפלים במכבי ברמה גבוהה

הסדרת תהליך ניטור רמות vancomycin וניהול הטיפול בחולה בקהילה

ד"ר ענבל יפרח-דמארי - רוקחת קלינית ארצית, **ד"ר יעל טופול** - מנהלת מדיניות טיפול תרופתי וסגנית מנהל מערך רוקחות ופרמקולוגיה, **ד"ר שירלי שפירא בן דוד** - מנהלת תחום מחלות זיהומיות, **ד"ר דניאלה רחמים כהן** - מנהלת מחלקת רפואת הקהילה, **נטלי שטיין** - מנהלת תחום גריאטריה ורצף במערך האחיות, **אולגה חגי** - מנהלת תחום עולם הבית במערך האחיות, **נעמי ברוידה** - מנהלת שירותי מעבדה, **ד"ר לאה ולינסקי** - מנהלת מדיניות מעבדות, **שרית לוי** - מחלקת בטיחות הטיפול וניהול סיכונים מכבי שירותי בריאות

רקע

vancomycin היא אנטיביוטיקה במתן תוך-וריד המצריכה לעתים טיפול לתקופה ממושכת של מספר שבועות, משמשת לטיפול בזיהומים עמידים וקשים ולרוב ניתנת במסגרת אשפוזית. בשנים האחרונות ישנה מגמה של העברת טיפולים מורכבים לקהילה, הניתנים במתקני הקופה או בבית המטופל.

ל-vancomycin טווח תרפויטי צר והיא מלווה בסיכון לתופעות לוואי במינונים גבוהים מחד, ולהתפתחות זני חיידקים עמידים במינונים נמוכים מאידך. לכן, יש צורך בניטור קפדני של רמות התרופה על ידי בדיקות דם, ובהתאם לכך לשנות את המינון הטיפולי. מטרת הניטור היא שמירה על רמות תרופה אופטימליות בדם והתאמתן המיטבית למצבים הקליניים השונים של החולה.

בקהילה, תהליך הניטור מאתגר בשל היעדר השגחה צמודה, משאבים מוגבלים והיענות נמוכה יותר של המטופלים לניטור. במכבי כמה עשרות מטופלים עם מחלות זיהומיות שנדרשים לטיפול תוך-וריד ב-vancomycin מדי שנה. בבירור מול השטח עלה קושי ביישום הניטור ובביצועו בפועל כתוצאה מפערי ידע בקרב הנורמים המטופלים באשר לנחיצות הבדיקה, לאופן ביצועה ולפענוח התוצאות.

מטרה

הסדרת תהליך ניהול הטיפול התוך-וריד ב-vancomycin, כולל ניטור רמות וניהול הטיפול בחולה בקהילה, תוך שילוב הרוקחים הקליניים בתהליך קבלת ההחלטות.

שיטות

- גיבוש קבוצת חשיבה מקצועית, שמטרתה בחינת התהליך כיום ומציאת פתרונות מתאימים וישימים לטיפול בקהילה
- זיהוי פערים ואתגרים בתהליך והטמעת שינויים בהתאם
- חידוד סוגיות מהותיות והטמעת ידע בקרב הצוותים המטופלים, כולל צוותי הסיעוד האחראים על רצף הטיפול, רוקחים קליניים במחוזות ורופאי המשפחה.
- הכנת דף מסרים למטופל והסבר מפורט באשר להטמעת התהליך, הכולל חשיבות הניטור, אופן ביצועו וסוגיות מהותיות נוספות

תוצאות

גובש תהליך מסודר לניטור רמות vancomycin במסגרת הקהילה. התהליך מבוסס על שיתוף פעולה בין הצוות הרפואי, הסיעוד והרוקחים הקליניים במחוזות, ניהול סיכונים וצוותי המעבדה, וכולל מתן מענה מרגע קבלת ההמלצה על טיפול ב-vancomycin, מעקב נאות ומיטבי אחר תזמון לקיחת הרמות המלצה על התאמת מינון. כל זאת תוך מתן יעוץ זמין ומהיר של רוקחים קליניים שהוכשרו לתהליך.

סיכום

ניטור רמות vancomycin בדם הנו חלק בלתי נפרד מניהול החולים המטופלים בתרופה זו תקופה ממושכת. עם זאת, קיימים אתגרים משמעותיים בתהליך הניטור במסגרת הקהילה.

תחקור מקרים חריגים והבנת האתגרים המרכזיים הובילו לגיבוש תהליך מסודר במכבי. הרוקחים הקליניים במחוזות השתלבו כמעטפת יעוץ תומכת לרופאים המטופלים, במטרה לסייע בזמן אמת בתהליך קבלת ההחלטות באשר להתאמות מינון נדרשות ולהערכת תוצאות הטיפול.

תהליך זה מדגיש את תרומתם המשמעותית של הרוקחים הקליניים לטיוב הטיפול התרופתי, חלקם האינטגרלי בתהליכים חוצי ארגון ומעורבותם החיונית לשיפור בטיחות הטיפול בתהליכי ניטור של תרופות "בנות סיכון".

